

ŠIAIP IR TAIP

Rašo V.

Raudonoji Kinija pradėjo gaudinti Ciang-Kai Šeko valstybėlę Formosa saloje. Prieš ją išstatė šimtą tūkstančių kareivių ir 12,000 parašiutininkų. Dar nėra žinios, ar eis nuo žodžių prie žygių.

Darbo partijos galva Attlee ir keletas draugų aplankė Maskvą ir raudonos Kinijos Pekingą. Jų kelionė kritikuojama. Bolševikai juos sviestu ir medum priėmė.

Washingtono jau prarandama viltis, kad kas nors išeis iš planuojamos bendros Europos armijos su ginkluotomis vokiečių divizijomis. Šių divizijų nenori Prancūzija, kuri nepasitiki vokiečiais. Tokiu būdu, gali subūriėti bendras demokratijų kariškas frontas prieš Maskvą.

Amerikos Senatas vienbalsiai priėmė įstatymo projektą, pagal kurį komunistų partija Amerikoje būtų paskelbta nelegalė. Prezidentas Eisenhoweris sako, šitoks įstatymas tikros naudoms neduotų, ir siūlo kitokį.

Prezidentas Eisenhoweris paskelbė, kad nesutinka su savo draugu generolu Clarke ir kitais, kurie sako, reikia dabar pulti Sovietų Rusiją ir ją taip pažaboti, kad jokių karų ateityje negalėtų kelti.

Statistika rodo, kad Amerikos dirbtuvės vėl veikia visos dirba kasdien ir gamina atatinamą kiekį gaminių.

Vokietijoje mirė Hugo Eckeneris, kuris žepelinu 1924 metais apskrido visą žemę. Jis buvo 86 metų senumo.

Septynios valstybės, be Indijos ir Ceylono bei Burmos, susirinko Filipinų saloje ir, Amerikai vadovaujant, tarsis kaip su laikyti kinų raudono imperializmo žygius Azijoje.

Amerika pasiuntė Olandijai savo karo aviacijos eskadrilę, kuri padės apginti tą kraštą nuo Maskvos puolimo, jei tas puolimas įvyktų.

Iš nuo Sovietų pabėgusio šnipa Rastvorovo Amerika patyrė Japonijoje daug įdomių paslapčių, kurias vartoja užbėgti už akių Maskvos tikslams.

Maskvoje ruošiamas žemės ūkio paroda, kurioje bolševikai rodyt pasauliui, ką kolchozai pasiekė.

Rusų archeologai tvirtina, radę ženkli iškasenose, rodančių, kad slavų tautybės jau gyvenusios Rusijoje 300 metų pirm Kristaus, o ne tūkstantis metų vėliau, kaip ikišiam buvo manoma. Slavų tėvynė yra apie Karpatų kalnus, o į Rusiją jie pradėjo briautis 600 metų po Kristaus. Taip bent ikišiam buvo manoma.

Maskva įsakė kolchozninkams daugiau ir sunkiau dirbti, nes Sovietų imperijoje pasireiškė duonos stoka.

Žmogus ne vien duona Gyvena

bet lietuviškas laikraštis negali be duonos gyventi. Jis teikia lietuviui jo dvasiai maisto.

Todėl laiku pasiūsk savo prenumeratą, ir paskatink kitą lietuvių taip daryti.

"AMERIKOS LIETUVIS" 14 Vernon St. Worcester, Mass. (metams \$3.00)

Nr. 31

WORCESTER, MASS., Rugpjūčio (Aug.) 20, 1954

Vol. XXXVI

KOMUNISTŲ PARTIJA SUVARŽYTA

WASHINGTON, D. C. — Senatas nubalsavo 41 balsais prieš 39, kad prasižengimas priklausys prie komunistų partijos ar kitų organizacijų suteikiančių pagalbą raudonųjų programam. Atstovų rūmai 208 balsais prieš 100 nubalsavo priimti Senato formą. Pagal Senato bilį, Komunistas arba jo pagelbininkas būtų nubaustas \$10,000, ir penkis metus kalėjime. Komunistų partija netenka visų savo legalių teisių, negalės statyti kandidatų rinkimams, kolektuoti nario mokesčio ir naudotis visomis privilegijomis, kuriomis naudojasi kitos partijos.

Senatas sutiko perduoti bilį Atstovų rūmų konferencijai. Per daug valandų prieš tai, bu-

vo ieškota pasiekti kompromisą, kuriuo bilius būtų priimtinas Administracijos. Kadangi rinkimų metai, atstovai ir senatai laiko šitą bilį vieną iš svarbiausių. Vienok, iki įstatymas bus galutinai priimtas, pasiliko dar trys neišspręstos problemos: 1. Pagamint įstatymą, kurs išreikštų visų pageidavimą, kad komunizmas turi būt puolamas "iš pat šaknių", per jo narius agentus. 2. Surast, per kompromisą, būdą išvengt susikirtimą su dabartiniu įstatymu, kuriuo virš 80 komunistų vadų buvo nuvesti už sukalbį bandyt nuverst vyriausybę ir desėtkai komunistų buvo deportuoti ar neįleisti į JAV 3. Paruošt įstatymą išvengiant prezidento veto.

KETURIOS DIVIZIJOS SIUNČIAMOS IŠ KORĖJOS

WASHINGTON, D. C. — Gynybos Departamentas pranešė, kad keturios divizijos (apie 70,000 vyrų) bus perkeltos iš Korėjos į kitas sritis, kur tikimasi geriau patarnaus Jungtinių Valstybių strategiškiam interesam. Tokiu būdu, pasilikis Pietų Korėjoje dvejios amerikonių divizijos, britų divizija ir mažesni vienetai iš kitų alijantų kraštų, sykiu su 20 Korėjos Respublikos divizijomis.

Dabar Korėjoje randasi Pirmoji Marinių divizija, Antroji, Trečioji, Septintoji, Dvidešimts Ketvirtoji ir Dvidešimts Penktoji Armijos divizijos. Dvejos Komandos bus perkeltos į Jungtines-Valstybes. Viena divizija bus perkelta į Okinawa, kita į Hawaii.

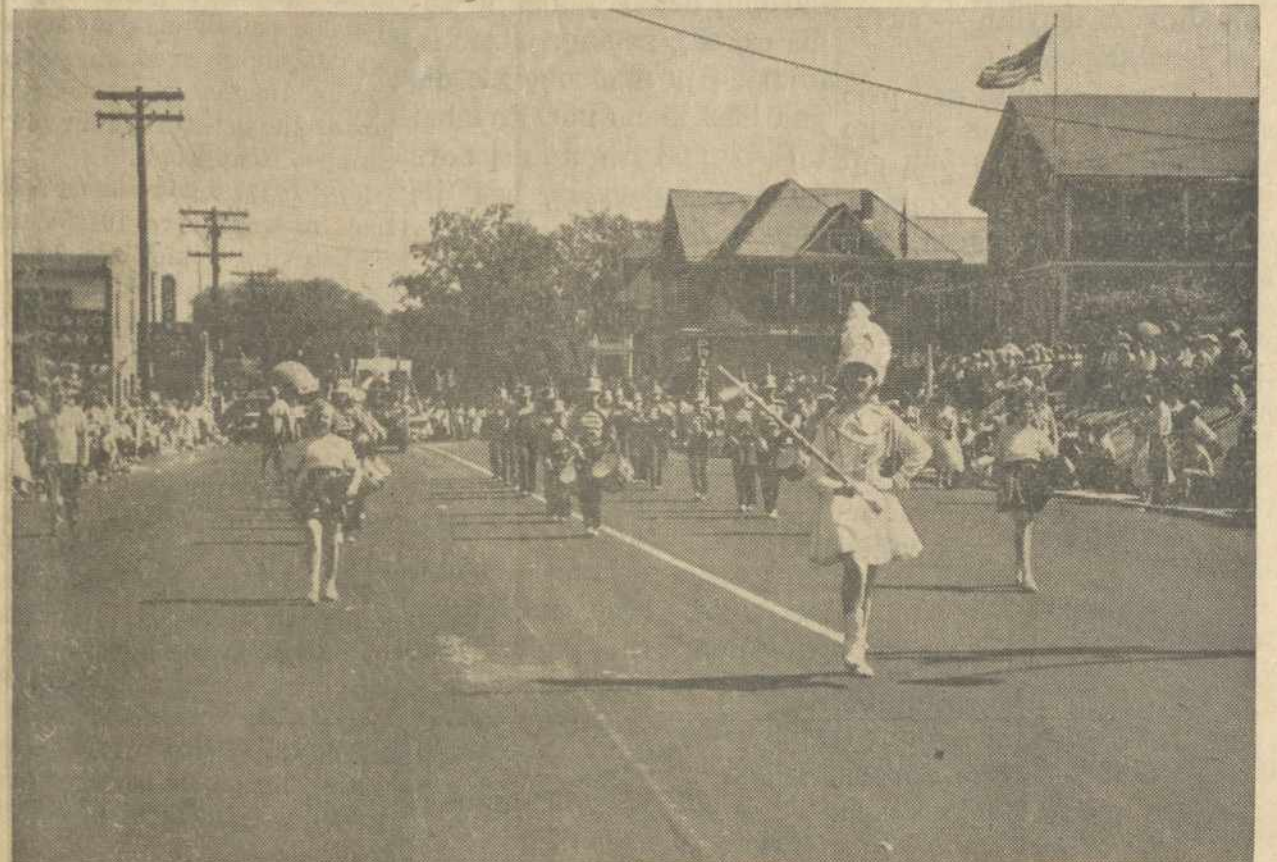
Pietų Korėjos vyriausybė vienbalsiai priėmė rezoliuciją protestuojant prieš planuojamą ištraukimą divizijų ir prašė Jungtinių Valstybių paremt juos ore ir juroje, jei įvyktų puolimas ant komunistų šiaurės Korėjos. Korėjos vyriausybė prašys, kad pasitraukiančios divizijos paliktų visus savo ginklus, ir kitus įrengimus, kad jiems būtų galima paruošti keturias naujas Korėjos armijos divizijas. Keturių amerikonių divizijos pradės išvykti prieš šiu metų pabaigą.

Sukuryš Japonijoje

Tokyo. — 115 mylių į valandą vėjo sukuryš nušvilpė skersai Kyušū, Pietinės Japonijos salą, užmušdamas apie 39 asmenis ir nusisuko link Honšu salos. Sykiu su vėjais, smarkūs lietai apšėmė kelius, užtvindė upes ir nušlavė japonų namus. Dveji dideli Japonų miestai Osaka ir Kyoto pavojuje. J. V. įrengimai Kyusū saloje išsigelbėjo bet dvejose Amerikos didžiausios oro bazės Tolimuose Rytuose buvo kaip tik staigančių vėjų kelyje.

leisti instrukcijas rinkimų reikalais, paskirti balsavimo dienas, nustatyti balsų skaičiavimo tvarką ir iš viso tvarkyti Tarybos rinkimų reikalus ligi bus išrinkta pirmoji JAV Lietuvių Bendruomenės Taryba. Rinkimai turi įsiteisėti 1955 m. gegužės mėn. 15 d.

A. Saulaitis
LOKO Sekretorius.

WORCESTERIO LIETUVIŲ BUGNŲ KORPUSAS Pereitą sekmadienį, rugpjūčio 15 dieną, laimėjo 1954 metų Massachusetts Valstijos čempionatą. Korpusas laimėjo pirmą vietą muzikoj, o antrą vietą išvaizdoje. Jau trečias metas iš eilės kaip Korpusas parsivežė čempionatą. Pavieniai laimėjo: Virginia Liukey,

antrą dovaną; Cynthia Sinkevich, pirmą dovaną, ir Barbara Mattson, pirmą Bernice Kavadaraitė pasižymėjo su skaitlingais medaliais. Lietuvių Karo Veteranų organizacijos globoje, Bugnų Korpusas tapo Worcesterio lietuvių pažiba, kuria gali didžiuotis.

Kunigaikštis Grįžta Namon

Goose Bay, Labrador. — Iš šios prieplaukos kunigaikštis Endinburgh laivu Britaniją grįžta į Angliją. Jisai tris savaites neformališkai lankėsi Kanadoje, aplankė pramonę, dalyvavo Britų Emperijos Sporto šventėje ir aplankė tolimą šiaurę.

Pulkininkas Sulaukė Daug Pasveikinimų

Frankfurt, Vokietija. — Pulkininkas John H. Dilley, kurs uždraudė moterim gatvėse vaikščioti pusiau apdengtoms sulaukė tonus laišku iš Amerikos ir Europos. Jisai neseniai įsakė savo karių moterims pasirėdyti gražiai ir padoriai. Laiškuose jį sveikina už jo narsumą prisimint, kad moterys netvarkingos ir apsileidusios net ir viešumoje.

Hooverio Sunus Paskirtas Į Valstybės Departamentą

Washington, D. C. — Prezidentas Eisenhower pasikyrė Herbert Hoover, Jr. kaip valstybės sekretoriaus padėjėją į vietą Walter Bedell Smith, kurs pasitraukia anksti rudenį. Herbert Hoover, Jr. per paskutinį metų buvo John Foster Dulles nepaprastas pasiuntinys užbaigimui trijų metų Anglijos-Iranijos aliejaus ginčą. Prieš dvi savaites ginčas baigtas ir tuojaus po to, Hooveris buvo nužiūrėtas užimt Smith vietą. Senato Užsienio Reikalų komitetas sušaukęs nepaprastų susirinkimą užgyrė tuojaus Hooverio paskyrimą.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVI"

Lankysis Komunistų Kinijoje

London. — Parlamento Darbo partijos, narys pranešė, kad antroji grupė vadų atkankys Komunistų Kiniją spalio mėnesį, pakvietus Kinijos Užsienio Ministerijai. Dabar Kinijoje lankosi buvęs premieras Clement Attlee ir kiti septyni Darbo Partijos valdybos nariai. Naują grupę sudarys septyni Parlamento nariai ir keli iš pramoninių unijų.

Reikalavimai Jungtinėse Tautose

Jungtinės Tautos, N. Y. — Indonezija pranešė Jungtinėm Tautom, kad sekančiausioje vakarinės Naujos Gvinėjos, gi Graikija Cyprus. Abiejų vyriausybių atstovai įteikė pranešimus Jungtinėm Tautom.

AUKOS SPECIALIAM "AMERIKOS LIETUVIO" FONDUI

- P. Kasperas, New York, N. Y. \$5.00
- Kalakauskas Mrs. A. Worcester .. 5.00
- J. Coblin, Barre Plains, Mass. 2.00
- K. Vengras, Altoona, Pa. 2.00
- J. Bitinis, Rochester, N. Y. 2.00
- B. Naudžiūnas, Exeter, N. H. 2.00
- V. Kristolaitis, Worcester, Mass. .. 1.00
- M. Gofensas, Brockton, Mass. 2.00
- P. Sidabra, Worcester, Mass. 2.00
- J. Struckus, Worcester, Mass. 2.00
- A. Liudžiūnas, Los Angeles, Cal. 2.00
- P. C. Salus, Brockton, Mass. 2.00
- F. Macionis, Worcester, Mass. 2.00
- P. Zvanskas, Bridgeport, Conn. 2.00
- J. Rautkys, Worcester, Mass. 2.00
- M. Lopsiatis, Burlington, N. J. 2.00

- A. Jezukevičius, Worcester, Mass. ... 2.00
- M. Jankus, Sheboygan, Wis. 2.00
- P. Bersinskas, Worcester, Mass. ... 2.00
- J. Ausikaitis, Lewiston, Me. 2.00
- Z. Zdanavich, Worcester, Mass. ... 2.00
- J. Andruskevicius, Brooklyn, N.Y. ... 2.00
- C. Balchunas, No. Brookfield, Mass. 2.00
- O. Aliunas, Chicago, Ill. 2.00
- A. Anfrijavas, Ansonia, Conn. 2.00
- S. Kaster, Nutley, N. J. 2.00
- J. C. Baltus, Brooklyn, N. Y. 2.00
- O. Višniauskas, Los Angeles, Cal. ... 2.00
- D. Zupkus, Utica, N. Y. 2.00
- Pr. Narvydas, Brooklyn, N. Y. 2.00
- V. Deksnas, Bridgewater, Mass. ... 1.00
- J. Naikelis, Worcester, Mass. 1.00

SIO FONDO LAIKOTARPIS PRATESTAS IKI RUGSĖJO (SEPT.) 1, 1954
Reiškiam visiems savo prieteliams nuoširdžiai ačiū už paramą.

"AMERIKOS LIETUVIS"

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

MUSŲ ENCIKLOPEDIJA BESIDŽIAUGIANT

Kun. Kazys Mažutis

1. Bendros pastabos

1. Dideliu džiaugsmu sutikome mūsų enciklopedijos pirmojo tomo pasirodymą. Ir tikrai yra kuo džiaugtis — padaryta pradžia dideliam, labai reikalingam ir naudingam dalykui — savajai enciklopedijai.

2. Nėra abejonių, kad prieš esamų sąlygų tas naujai pradėtas darbas negali būti visiškai tobulas. Kiekviena pradžia yra sunki. Tačiau, būtina daryti viską, kad tas darbas būtų atliktas galimai tobuliau. Tat manau, kad enciklopedijos redakcija pastabas, daromas dėl pirmojo tomo, laikys nuosirdžiu bendradarbiavimu ir noru jai padėti senkančius tomus išleisti dar tobuliau.

Čia pat reikia pabrėžti, kad autoritetai yra gerbtini, bet nėra reikalo juos laikyti neklaidingais. Plato amicus, veritas autem magis amica. Kaip begerbtumėm ir tuos autoritetus, kurie bendradarbiavo pirmojoje, ir tuos, kurie dabar dirba antrojoje lietuvių enciklopedijoje, — kritika yra reikalinga, juo labiau, kad tai dalykas rimtas didelis, ir liečias ne vien tik leidėjus ir redakciją, bet ir plačiąją visuomenę.

3. Antroji enciklopedija remiasi didelia dalima ana, pirmąja. Neįsileisdamas į smulkmenas noriu čia pareikšti savo asmenišką nuomonę dėl anos, pirmosios enciklopedijos. Ji nebuvo tobula. Ji nebuvo ir katalikiškai visuomenei visu 100% priimtina. Senoji enciklopedija, kokio ji buvo, katalikų patenkinti negali, nei žiūrėti jos apimties, nei patiekto medžiagos kokybę. Todėl, mano manymu, naujosios, antrosios enciklopedijos redakcija turi pilną tiesę anos enciklopedijos patiektą medžiagą keisti, papildyti ir patobulinti.

4. Enciklopedijose įprasta po straipsniu matyti autoriaus pavardę. Nežiūrint pirmojo tomo pradžioje patiekto skyrių redaktorių ir bendradarbių bei svarbesnių autorių sąrašo, gaunasi įspūdis, kad ši enciklopedija yra pusiau anoniminė.

5. Įvesta eilė naujų ir ginčytinų žodžių bei naujadarų. Žiūrint religinių terminų tuoj krinta į akį tokie žodžiais, kaip: rožinis, misininkas, biblininkas ir kiti. Kalbą reik tobulinti ir taisyti. Tai yra savaime aišku. Tačiau, kreiptinas dėmesys ne tik į taisykles, pagal kurias nauji žodžiai sudaromi, bet ir į naujų žodžių grožį, žmonių jausmus, o ypač į jų nuomonę. Žodis gali būti kieno nors ir labai taisyklingai pagal kurį nors šabloną sudarytas, bet, jis nepriimtinas, jei jis yra per daug dirbtinas ir negražus, jei jis neatitinka tautos dvasios, jei jis yra ginčytinas ir kompetingų institucijų neaprotas. Jis, tas naujadarys, negali būti bruktas brukamas, primetant kitiems vieno kito asmeninę pažiūrą ar net skonį. Tokie terminai, kaip misininkas (nesumaišytina su mėsinkininkas) ir biblininkas, vargiai kada mūsų žmonėse prigys. Kalbos valymas turi būti kartu kalbos gražinimas, jis turi vykti organiškai ir sistematingai, ir, kas svarbiausia, ypač religinėje terminologijoje, jis turi būti visu rimtumu pravestas kompetingų institucijų.

6. Patiekiant kurį svetimą žodį, reikėjo pirmon eilėnurodyti tiesioginę ir pagrin dinę jo reikšmę, o tik paskui nurodyti kur ir kokia kita prasme jis yra vartojamas. Pirmon eilėnurodytina bendra žodžio prasmė, o tik paskui to žodžio prasmė specialiuose atvejuose ir atskirose gyvenimo ar mokslo srityse. Taip, pav., aiškinant žodį akomodacija, reikėjo visų pirma nurodyti bendrą jo prasmę — prisitaikymas. Juk galima kalbėti apie naujakurių, imigrantų, okupantų, kolonizatorių akomodaciją, lygiai kaip ir apie persodinto augalo, arba apie kurio nors kūno organo, kaip pav., akies, akomodaciją, prisitaikymą įvairiam toliui ir įvairiam šviesos stiprumui.

7. Po straipsniais literatūros nurodymai labai ne turtingi.

8. Neišlaikyta vienoda rašyba.

Žodis bažnyčia, pav., vienur rašomas didžiąja (psl. 201), kitur mažąja raide b (psl. 222, 227, 313 ir kt.). Be to, nesiskaitoma su faktu,

kad tas žodis turi dvi prasmes (bendruomenė arba pastatas) ir kad įprasta tų dviejų sąvokų išskyrimui vienu atveju tą žodį rašyti didžiąja, kitu mažąja raide b.

Taip pat nevienodai rašomas ir žodis mišios — vienur mažąja (psl. 418), kitur didžiąja (psl. 49, 134 ir kt.).

9. Jei apie kurį asmenį ar kurią instituciją toje vietoje nekalbama, tai enciklopedijose priimta tą vardą ar pavadinimą pažymėti, pridėdant pastabą, kad apie tai žiūrėk ten ir ten. Nieko pav., neužsiminta apie lietuviškas amatų mokyklas, kurios buvo labai svarbus švietimo veiksnys ir socialinė institucija taip Nepriklausomybės laikais, kaip ir tremties dienomis. Reik manyti, kad ta spraga bus užpildyta tada, kai bus kalbama apie mokyklas. Tačiau čia, baigus kalbą apie amatų ligas, reikėjo pažymėti: Amatų mokyklos, žiūr. Mokyklos.

Tas pas pasakytina ir apie šiame tome nepamintus: rašytoją Dėdę Atanazą (K. K. Pakalniškis), poetę Audronę (Oną Balčiūniene) ir dailininkę Abraitienę J. Stančikaitę.

(Bus daugiau)

BALF'o 17-to Skyr. Rinkliava Boston'e

Žinoma, kad daug tūkstančių mūsų brolių ir seserų buvo žiauraus bolševiko išvyti iš savo gimtųjų namų ir laikinai prisiglaudę vakarų Europos griuvėsiuose.

Kelias dešimtis tūkstančių tremtinių, senieji Amerikos lietuviai atsikvietė į Ameriką. Kiti mūsų padedami, dar atvyks, bet daugelio jų sveikata, velkant sunkią tremties vargų naštą palūžo ir jie nebeturi galimybių iš Europos išemigruoti.

Iš viso Europoje šiaip geležinės uždangos yra 10 tūkstančių lietuvių. Vokietijoje, 8 tūkst. liet. jų tarpe 2 tūkst. vaikučių, 530 džiovininkų, 408 sergantieji įvairiomis ligomis, 220 invalidų, 205 našlės su mažais vaikais, 225 gausingos šeimos, kurių tėvas ar motina yra ligoniai ir 610 senelių. Australijoje yra 208 tremtiniai lietuviai, 150 jų tarpe sudaro vaikučiai, ligoniai ir seneliai. Trumpa valandėlė susikaupkime ir pamastykime: Kaip mes šiame krašte gyvename? Tada, nusikelkime mintimis už Atlanto kur vargsta tūkstančiai vaikučių, šimtai džiovininkų, našlių, ligonių ir senelių. Jiems nerūpi nei automobiliai, nei te-

levizijos, nei kitokios prašmatnybės. Jie susirūpinę tik kasdienine duona, pastogę, vaistais ir vargo mokyklomis. Padėkime jiems tai turėti, per mūsų bendromis jėgomis sukurtą Balf'ą. Jog jie tiek mažai ir kukliai iš mūsų prašo.

Ypač mes prašome vietos lietuvių jaunimą, kaip Vyčius, skautus, ateitininkus studentus, choristus ir visus kitus, ko skaitlingiausiai dalyvauti. Rinkliavos pasisekimas priklausys tik nuo skaitlingumo rinkėjų. Ta atsimeik ir kitam pasakyk! Mes tikim, kad mūsų balsas pasieks kiekvieno Bostoniečio lietuvių ausį ir širdį ir suras joje broliškos užuojautos atgarsį tam vargšui seneliui, ligoniui ir mažajam našlaičiui, vargančiam užjūryje. Lai nepritrūksta š. m. rugsėjo 11 d. tarp mūsų nei aukų rinkėjų, nei aukotojų. Mes tikime jūsų gailėstingumu, nes esate kilūs ir garbingi.

BALF'o 17-to Skyr. Valdyba
Antanas Matjoška, K. Namakšienė, M. Michelsonienė, Pranas Razvadauskas, J. Tumavičienė, Valentinas Vakauza.

Kolumbus Ir Mes

Kolumbas plaukė Atlantą ir rado Ameriką.
Mes plauksim Atlantą Rasti Lietuvą.

Jis nežinojo
Kad yra Amerika;
Mes žinome,
Kad yra Lietuva.

Jis nežinojo,
Kas yra Amerikoje;
Mes nežinome,
Kas yra Lietuvoje.
Dar labiau nežinosime, jei neskaitysime "AMERIKOS LIETUVIO"

14 Vernon St.
Worcester, Mass.
(metams \$3.00)

Ypač mes prašome vietos lietuvių jaunimą, kaip Vyčius, skautus, ateitininkus studentus, choristus ir visus kitus, ko skaitlingiausiai dalyvauti. Rinkliavos pasisekimas priklausys tik nuo skaitlingumo rinkėjų. Ta atsimeik ir kitam pasakyk! Mes tikim, kad mūsų balsas pasieks kiekvieno Bostoniečio lietuvių ausį ir širdį ir suras joje broliškos užuojautos atgarsį tam vargšui seneliui, ligoniui ir mažajam našlaičiui, vargančiam užjūryje. Lai nepritrūksta š. m. rugsėjo 11 d. tarp mūsų nei aukų rinkėjų, nei aukotojų. Mes tikime jūsų gailėstingumu, nes esate kilūs ir garbingi.

BALF'o 17-to Skyr. Valdyba
Antanas Matjoška, K. Namakšienė, M. Michelsonienė, Pranas Razvadauskas, J. Tumavičienė, Valentinas Vakauza.

New Yorko Balfo Dešimtmečio Minėjimo Ir Vajaus Komiteto Atsišaukimas

Brangūs Lietuviai ir Mielos Lietuvės: —

Didžiojo New Yorko Burmistras (Mayor), atjausdamas sunkią tremtyje likusių lietuvių būklę ir įvertindamas Balfo didį darbą šalpoje, leido šiais metais praveisti aukų rinkliavą visame Didžiajame New Yorke.

Vajus prasidės rugsėjo (September) 1 dieną ir tęsis iki spalio (Oct.) 1 d.

Nors aukoms rinkti leidimas ir yra gautas, bet pačių aukų surinkimo pasisekimas priklauso nuo jūsų nuosirdžios talkos. Komiteto nariai nežiūrint sunkaus darbo — vasaros atostogų ir karščių, jau du mėnesiai dirba paruošiamuosius darbus Balfo 10-čiui paminėti ir vajui praveisti. Bet paskutiniojo, t.y. vajaus pravedimo be ypatingos mūsų talkos komiteto nariai negali nei iš vietos pajudinti.

Todėl, Vajaus Komitetas maloniai prašo visus lietuvius, kuriems rūpi tėvynės Lietuvos ir jos vargančių vaikų šviesesnis rytojus bei lietuvių išlaikymas tremtyje, kuo skubiausiai registruotis į aukų rinkėjų Balfo Centro įstaigoje, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y., Telef. EVergreen 7-1422.

Kiekvienas užsiregistravęs rinkėjas gaus specialų įga-

lijimą aukoms rinkti su tam tikrų šeimų sąrašų, daugumoje savo gyvenamame rajone ir bus prašomas mėnesio bėgyje aplankyti sąrašą suminėtus asmenis ir surinkti aukas.

Mieli Tautiečiai, visu uolumu pasinaudokime Didžiojo New Yorko Vyriausio Šeimininko — Mayoro mums teikiamu prielankumu ir gausiai dalyvaukime rinkliavoje, kad jos metu būtų kuo daugiausiai aplankyti žmonių, o ypatingai, kad neliktų nei vieno lietuvių neaplinkyto ar neatidavusio savo aukos vargančiam broliui ar sesei tremtyje.

Mes esame tikri, kad visi geros valios Didžiojo New Yorko lietuviai supras mūsų prašymo svarbą ir nedelsdami registruosis Balfo Centro įstaigoje į aktybius aukų rinkėjus.

Registruojančiųjų į aukų rinkėjus patogumui Vajaus Komitetas budės kiekvieną darbo dieną Balfo Centro įstaigoje į aktyvius aukų 8 val. vakaro ir šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p.

Su geriausiomis viltimis mūsų užsibrėžtame šalpos darbe.

BALFO Dešimtmečio Minėjimo ir Vajaus Komitetas.

Iš Dariaus Girėno Minėjimo

Liepos 23 d., š. m. Paminklui statyti Komitetas suruošė paminėjimą mūsų lakunų 21 metų sukakties nuo skridimo, įvyko Lietuvių Piliečių Klubu salėje Brooklyne.

Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos Hymnus vadovystėje dvejų menininkų, kurie kartu pritarė gitarais.

Komiteto pirmininkas J. Šaltis, po trumpos savo kalbos, paprašė vakaro dalyvių vienos minutės atsistojimu pagerbti už atliktą didvyrišką žygį — Darių ir Girėną.

Sekamas kalbėjo Vienybės Redaktorius Juozas Tysliava, jo kalba su gražiais prilyginimais atatiko dienos klausimu, sakė jis, kad ruošiamas pastatyti DIDVYRIAMS paminklas būtų su tuo supratimu, kad laike svarbių Lietuvos minėjimų,

Lietuvių Svorį Taip Pat Įkalkulioja

NEW YORK, (LAIC) — Publicistas G. E. Sokolsky, svarstydamas Long Island Daily Press laikraštyje artėjančių Connecticut gubernatoriaus rinkimų galimybes, iškelia, jog tiems rinkimams turės įtakos ir tai, kad Connecticut yra pramonės valstybė. Todėl daug nulems, kaip laikysis pramonės darbininkai, o taip pat ir fermeriai. Tarp jų yra visa eilė tautinių grupių, kurias rinkimų metu reikia įkalkuliuoti. Tarp tokių Sokolsky iškelia ir lietuvius.

būtų galima iškelti ant paminklinio stiebo ir Lietuvos vėliavą.

Toliau kalbėjo Dr. Vincas Kanauka, (naujakis). Kadangi Daktaras matė lakunų kūnus po katastrofos tai plačiau apie tai ir priminė. Jo manymu lakunai gal nebuvo švieu paliešti, kaip kas mano, nes tokių žaidimų ant jų kūnų nesimatė. Bet galėjo Lituanica pasiekti tuom metu Vokietijoje praktikuojama dėl lėktuvių spindulių šviesą, kuri su laiko "motoro" sukimasi, arba reikale nusileidimo aviatoriai iš aukštumos galėjo priliginti mišką už žalia pieva ar kitokia nežinoma priežastis. Abelnai ir kitais klausimais daktaro kalba buvo įspudinga.

Taipgi kalbėjo Juozas Ginkus, Lietuvių Radio Draugijos vedėjas ir buvęs rytų Komiteto Pirmininku lakunų išskridimo metu. Po kalbų menine dalį gražiai, išpildė Jurgis Vedegys ir Viktoras Bekeris, davė muzikos ir keletą liaudies dainų.

Aukų prašyta padengimui lėšų ir surinkta \$47.00. Aukų: J. Ginkus 10.00; Staroka 4.00; inž. Mažeika \$2.00; ir V. Petraitis \$1.50. Smulkesnių aukų vardus praleidžiame. Pramogai gelbėjo ir aukas rinko, Adv. S. Bredis, Jr.; A. Sakaitis, E. Styrienė, B. Spudienė ir kiti. Publikos buvo iki šimtui; minėjimas gražiai pavyko. Visiems dėkojame.

Korespondenas, J. Š.

HANOI INDO-KINJA. — Pabėgėliai vyksta iš Raudonos Ūpės Deltos srities, kurią apleido Prancūzų Unijos kariuomenė.

"AMERIKOS LIETUVIS"

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription in U. S. \$2.00 In Foreign Countries \$4.00
Two Years Subscription \$4.00 Two Years Subscription \$6.00
One Half Year \$2.00 One Half Year \$2.50

Advertising rates 10 cents
Single Copies on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis išleiamas savaitinėmis, leidžiamas
Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V. — \$2.00 Užsienioose — Kanadoje \$4.00
Dviem Metam \$4.00 Dviem Metam \$6.00
Pusei Metų \$2.00 Pusei Metų \$2.50

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos.
Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto

Entered as Second Class Matter — September 29, 1914, at the Post Office
at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

Kitą Gerbdamas Busi Garbės Vertas; Amerikos Darbininkų Vadas George Meany

MŪSŲ bičiuliai yra tie žmonės, kurie kalba ir rašo apie lietuvius, gina lietuvių teises, laisvę ir kelia jų garbę. Nedaug mes turime tokių bičiulių savųjų tarpe ir svetimauciu, bet turime. Vienas iš šių taurių lietuvių yra p. K. Vidikauskas, kuris nešykštėja savo raštuose — eilėraščiuose ir prozoje — pagerbti lietuvių garbės vertus kitataučių spaudoje.

Gerb. p. Kazys Vidikauskas (gyv. Phila., Pa.) lenkų savaitraštyje "Gwiazda" (Zvaigždė) gražiai savo eilėraštyje pavaizduoja a. a. prof. Vincą Krevę-Mickevičių, jo moksle, literaturoje ir visuomeniniame gyvenime nuopelnus Lietuvai eilėraštyje: "Ku Pomięci Profesora Vincentego Krewe." Taigi, kitame eilėraštyje: "Modlitwa za Litwa" pagerbia mirusių lietuvių akademika rašytoją išreikšdamas religinio sentimentu maldele mirusiam mūsų tautiečiui, pina jam garbės vainiką savo raštais.

Gerb. p. K. Vidikauskas rašo ir rusų ir amerikonių spaudoje apie lietuvių ir Lietuvą. Jis mūsų visuomenei, "AL" skaitytojams, pažįstamas iš jo raštų per eilę metų tilpusių "AL" skiltyse. Jo eilėraščiai pagerbimui Lietuvos Prezidentų: Antano Smetonos ir Kazio Griniaus tilpo lenkų ir rusų spaudoje, taipgi, lakūnų Darrius ir Girėno žuvusių Vokietijoje perskridus Atlantą. Žodžiu, p. K. Vidikauskas keldamas lietuvių garbę, gerbdamas savo tautiečius, mirusius ir gyvus garbės vertus, užsipelnė sau didžios garbės.

K. Vidikauskas ne jaunas žmogus, 1953 m. susilaukė 75 m. amž., šimt sukanka jam 76-tasis metas, bet jis nepadaeda savo plunksnos, nors jo sveikata nepavydėtina, jo ranka biskutį drebant. Laikas mums, amerikiečiams lietuviams, tuoliau, Philadelphia lietuviams pagerbti šį mūsų taurių tautietį rašytoją, rūpintis išleisti jo raštus, susipažinti su jo kuryba. Svarbu, kad Liet. Enciklopedijos redaktoriai susisiektų su p. K. Vidikausku prašydami jo patiekti apie save žinias ir iš jo literatinės kurybos ir LE. Būtų gera jei Philadelphia lietuvių imtųsi iniciatyvos p. Vidikausko raštų surinkimo ir išleidimo, mes galėtume patalinti jiems. Tokiu būdu pagerbtume šį mūsų bičiulį už jo nuopelnus lietuviams ir Lietuvai.

George Meany Pareiškimai

Prieš virš mėnesį laiko Amer. Darbininkų Federacijos Prezidentas, p. Geo. Meany pasakė įdomią, labai reikšmingą kalbą per Voice of America. Jo pareiškimai nuaidėjo per angliškai kalbantį pasaulį. Jo kalba į pavergtųjų tautų žmones už geležinės uždangos gyvenančiųjų komunistų vergijoj, spėju, paliks didelį įspūdį ne tik darbininkams, ūkininkams bet ir kitų klasų žmonėms.

Kadangi p. Geo. Meany įtakingas pasaulio darbininkijoje ir Amer. Darb. Federacijoje atstovaujamoje milijonus darbininkų, tai jo pareiškimai prieš komunistinį terorą, komunistinę vergiją ir imperialistinę agresiją (maskolius) pavergti pasaulio žmoniją, mūsų nuomone, svarbus įvykis prieš-komunistinėje veikloje, rodo mums amerikiečių darbininkų vadovybės ir visų darbininkų nusistatymą prieš komunistą, kuris skelbiamas pasaulyje kaip darbininkų "išgelbėtojas". Dabar p. Geo. Meany pareiškimais pavaizduotas komunistas kaip darbininkų apgaulybės ir vergijos vykdytojas.

Kadangi p. Geo. Meany kalbėdamas apie pavergtas rusų tautas neapsilenkė su pabalčio kraštų tautomis patekusiomis į rusų imperializmo ir komunistinio vergiją, parodė ir lietuviams užuojautą, todėl mes parašėme p. Geo. Meany laišką dėkodami jam už jo kalbą ir svarbius pareiškimus įvertindami jo nusistatymą ir veiklą šiame reikale. ADF Vadas, p. Meany, atsakė mums sekantiai:

"Dear Mr. Chase: — This will acknowledge receipt of your kind letter of July the 12th. I appreciate your interest in the work we are trying to do against Communist aggression and Soviet imperialism, and for the protection and preservation of freedom and democracy for the liberty-loving peoples of the world."

It is gratifying to know that you approve of public statements I have made on this most important subject. Thank you for writing to let me have your opinion of the value of these statements." (Pasirašo) George Meany, Pres. of AF of L.

Džiugu mums matančiams Amerikos darbininkijos vadotokį nusistatymą linki komunisto ir rusiškojo imperializmo, taipgi, susilaukti bičiulio greta Amer. valstybininkų ir visuomenės vadų. Šie žmonės, kurie kalba ir rašo apie mums ir mūsų tautos tragedijas, atjaucia lietuviams, jie yra mūsų bičiuliai. Mes esame labai dėkingi jiems. Amerika vienintelis kraštas, kuriame mes randame prieštelius mūsų tautai kovoj už laisvę ir nepriklausomybę. Gerb. Geo. Meany gindamas teises ir laisvę pavergtųjų tautų žmonių gina ir mūsų tautos laisvę.

Vyt. Širvydas

ŠILTŲ GUŽTŲ PAUKŠČIAI SOVIETIJOJE

Anglų vadas Churchillas sakė: "Sulaikyti komunistinį imperializmą yra vienas dalykas; išrauti komunistą su šaknimis visai kitas. "Pirmas dalykas labai galimas, bet antras — labai abejotinas. Katalikai ir protestonai 16 ir 17 amžiuje pritvindė Europą krauju ir nudegino karo gaisrais iki susiprato, kad, nei vieni, nei kiti savo ideologijų vienas kitam neprimes. Todėl šiuo momentu staiga žydi kalbos apie avies ir vilko sugyvenimą, kuriam duodama iš lotynų kalbos pasiskolintas ko-egzistencijos vardas. Malenkovas Maskvoje čulba, kad demokratijos ir komunistinio diktatūros galinčios taikiai visame pasaulyje sutilti. O demokratijų pusėje, ypač Anglijoje (net Prancūzijoje ir Vakarų Vokietijoje) yra linkimo tikėti, kad raudonoji lakštingala yra tikra lakštingala, o ne ta, kuri kumeliukus pjauna.

Leninas yra sakęs, kad taika tarp komunistų ir demokratų tegali būti laikina. Amerika ir Rusija, be to, gamina ir kraunasi atominius ginklus. Nejuo tie sandėliai pasilikis niekad nepavartotais aruodais, nes bado metai neateis? Jau gilioje senovėje graikų istorikas Thucydides sakė apie Peloponeso karą, kilusį tarp dviejų ano meto galingiausių valstybių pasaulyje: Atėnų ir Spartos: "Karas pasidarė neišvengiamas, nes Atėnų galybė augo ir nu-gazdino spartiečius."

Tačiau, istorija gal nėra retas, kuris apsisuka ir žmoniją vėl į tokias pat sąlygas atsuka, o žmonija gal ne taip pat atsiliepia į pasikartojusias sąlygas. Ra-

tai, tiesa, nuobodžiai apsi-suka, bet, visgi, vežimą pas-tumia tolyn.

Svarbiausias veikėjas kiekvienoje tautoje yra luomas, kuris galią turi. Demokrati-jose galią turi piliečiai. Jie karo nenori ir todėl, aišku, demokratijos niekad karo pirmosios nekels. Komunistinio diktatūroje galią turi naujai iškilęs komisarų luomas, užėmęs vietą išnaikintųjų dvarponių, činovnikų ir generolų. To luomo jau ir vaikų priaugo. Todėl, labai gali būti, kad tas luomas, turis dabar visas šiltąsias diktatūroje vietas ir malonias gužtas, nesileis į karus, nes gali netekti visų gražių privilegijų, kaip caras ir jo dvarponiai neteko po 1914 metų karo. Tokiu būdu, ir demokratijose, ir diktatūrose esama gana stiprių luomų visuomenėje, kuriems karas nieko gero neduos. Todėl, gali būti, šaltas karas pasiliks šaltu, ir pasaulis pagyvens geroką taikos laikotarpį, kaip Europa pergyveno po gausių Napoleono karų.

Aišku, viskas, kaip senovės graikai sakydavo, "dievų sterblėje," žmogus šaudo, Dievas kulka gauda. Demokrati-ja juk vieną dieną ploščius ir medžių šakas klojo ant asilėlio jojančiam Dovydo giminės karaliui, o kitą dieną piktai šaukė: "Paleiskite žmogžudį Barabą, nukryžiuokite niekuo nekaltą Kristų ir tegul jo kraujas puola ant mūsų ir mūsų vaikų!" Istorija, kaip istorikas Fischer gerai sakė: "Pilna netikėtų ir nenumatyty įvykių."

Šalto karo metu geriausia — šaltai laikytis ir "turėti viltį bei galasti kardus."

Amerikos Demokratija Praktikoje

"Eame tauta daug tautybių, daug rasių, daug tikybų — laisvės ir lygybės vieningumas mus jungia."

Greensboro, North Carolina, yra pirma vieta šioje šalyje bandyti rasti būdų, kaip įvykdyti JAV Aukščiausio Teismo sprendimą, kad rasinė segregacija yra nekonstitucionališka. Ši pietinė bendruomenė tuoj priėmė rezoliuciją pavedant mokyklos vedėjui išdirbti planą pagal kuri negrai ir balti vaikai tos apylinkės galės lankyti tas pačias mokyklas ir ne atskiras kaip ligi šiol buvo daroma. Balsavimo pasekmės 6-1. Ir tas vienas pasipriešintojas sutiko principu bet tikėjo, kad dar ne laikas tokiam žygiui.

Kad šalies Aukščiausiasis Teismas nutarė, kad segregacija viešose mokyklose yra nekonstitucionališka, jis pilnai suprato, kad toks žygis reikalaus daug pakeitimų tose pietinėse valstijose (17), kurios reikalavo segregacijos. Teismas tik šį

rudenį svarstys kaip įvykdyti įstatymą.

Bandydama tuoj studijuoti būdus kaip būtų galima įvykdyti įstatymą, Greensboro mokykla tikėjo, kad ji įsteigs pavyzdį kitoms vietoms. Nors pietuose yra daug balsų prieš tą toli-siekiantį nusprendimą tikima, kad kiti pietų mokyklų distriktai irgi išris savo problemas.

Baigiami pasiruošimai pstatyti tarp-tikybinį centrą Brandeis Universitete, Waltham, Massachusetts valstijoje. Hillel Fondui pavesta sutvarkyti žydų kopyltelę, Newman Klubui katalikų kopyltelę ir Student Christian Association protestantų.

Brandeis Universitetas yra aukštesnio mokslo ne-sektiška įsteiga kurią įsteigė prieš šešis metus amerikiečiai žydų kilmės. Pirmais metais užsiregistravo apie 107 vyrų ir moterų, jau praėjais metais 900 užsiregistravo.

ŽMOGUS, KURIS KOVOJO PRIŠ LIETUVIUS

Rusų slaptosios policijos viršininkas papasakojo šurpą keliančius įvykius, kaip jis, būdamas Stalino pavaldinys ir vykdydamas komunistų partijos įsakymus atliko nekaltų tautų naikinimo darbą. Jis talkininkavo išvežti ne vien pavienius asmenis, bet ištisas tautas, kurios troško laisvės ir kratėsi Kremliaus.

Grigorijus Stepanovičius Burlickis, 36 metų amžiaus, soviet. saugumo pulkininkas leitenantas, puikiai pavaizdavo, kaip Sovietų Sąjungoje buvo vykdomas žiaurus žudymas. Burlickis pabėgo iš Sovietų ir pateko į amerikiečių žvalgybos rankas, kuri jį tyrė ištisus metus. Savo parodymus jis suteikė Jungtinių Amerikos Valstybių Kongreso komitetui, kuris tiria Sovietų įvykdytą laisvųjų tautų pavergimą.

Į tardymo salę Munchene buvo prisirinkę daug žmonių. Burlickis, smulkaus sudėjimo, mėlynų akių kazokas, pasakojo, kaip Sovietai naikino nerusų tautas, pavyzdžiui, čekėnus ir ingušus Kaukazo kalnuose. Krymo totorius ir kitus už pasipriešinimą vadinamai sovietinei valdžiai. Neretai tokius pasipriešinimus organizavo sovietinė saugumo policija. Tos nerusų tautos neretai patikėjo sovietinių šnipų tariama draugyste ir jiems atidengė kai kurias paslaptis. Tie patys rusų agentai netrukus savo aukas pakraudavo į gyvulinius vagonus ir išlydėdavo į tolimąjį Sibirą. Pasak Burlickio, Kremlius nepakenčia jokio sąju-

džio, kuris siekia savo tautai laisvės. Todėl Maskvos įsakymu, nepalikamas nė vienas gyvas žmogus, jei toks sąjudis kur nors įvyko. Tik kuriam laikui praėjus, atsikrausto nauji ateiviai ir pradeda kurtis tose srityse, kuriose anksčiau Sovietų policijos aukos yra gyvenusios.

Burlickis primena, kad Antrojo pasaulinio karo metu Kremlius nuo žemės paviršiaus nušlavė autonomine čekėnų ingušų valstybę Kaukaze. Ta nedidelė pusės milijono žmonių tauta buvo išblaškyta tolimiausiuose Sovietų Sąjungos plotuose.

Burlickis prisimena, kad 1944 m. rugsėjo 23 d., švenčiant raudonosios armijos šventę, tos tautos žmonės buvo apsupti ir nuginčiuoti. Jiems tebuvo duota tik viena valanda daiktams susidėti. Po to jie buvo sugrūsti į gyvulinius ar prekinius vagonus, kurie buvo užrakinti ir užantspauduoti. Tiems visiems veiksmams vadovavo saugumietis, generolas leitenantas Ivanas A. Sierovas, kuris anksčiau organizavo Pabaltijo valstybių gyventojų išvežimą. Tas pats Sierovas neseniai buvo paskirtas valstybės saugumo — MGB — ministru.

Burlickis prisipažino, kad jis 1944 m. rudenį kovojo prieš vadinamuosius tautinius banditus Lietuvoje. "Is tikrųjų", — pridūrė Burlickis, — "tie tautiniai banditai tebuvo tikri lietuviai, kurie kovojo dėl savo krašto laisvės."

Lietuvos Diplomatinės Šešas S. Lozoraitis Skelbia Tokį Komunikatą:

Tęsdamas savo kelionę po Vakarų Europos sostines, Lietuvos diplomatinės šešas S. Lozoraitis nuo liepos 18 iki 31 d. išbuvo kartu su pasiuntinybės patarėju Dr. A. Geručiu Bonnoje.

Liepos 19 d. ministeris Lozoraitis pristatė Vokietijos užsienių reikalų ministerijoje pasiuntinybės patarėją Gerutį, kurį jis yra paskyres palaiykty iš Lietuvos diplomatinės tarnybos pusės santykius su minėtąja ministerija.

S. Lozoraitis ir A. Gerutis pakartotinai buvo priimti ministerijoje ir turėjo išsamių pasikalbėjimų su jos kompetingais valdininkais. Šiuose pasikalbėjimuose dar kartą buvo konstatuotas Vokietijos palankus nusistatymas Lietuvai bei jos siekiams ir Vokietijoje gyvenantiems Lietuvos piliečiams.

Iš kitos pusės šia proga vėl buvo patirta, kad savo laiku paskelbtos ir tebeskelbiamos žinios apie tai, kad VLIKO delegatui esanti pripažinta teisė atstovauti Bonnoje Lietuvos Respublikai ar Lietuvos Vyriausybei neturėjo ir neturi jokio pagrindo.

Kai dėl konsuliarinių reikalų, išskaitant Lietuvos pasų išdavimą ir pratęsimą, tai pasilieka ligšiolinė tvarka, būtent, tą darbą ir toliau atliks pasiuntinybės prie Šventojo Sosto, pasiuntinybės Londone ir konsulatas Čikagoje.

Vokietijos Užsienių reikalų ministerijoje pristatytas

pasiuntinybės patarėjas Gerutis, eidamas savo pareigas, Lietuvos reikalais reguliariai lankysis Bonnoje.

2 Būdamas Bonnoje, ministeris Lozoraitis lankėsi Jungtinių Amerikos Valstybių aukštojoje komisijoje.

Grįžtant iš Bonnos, S. Lozoraitis ir A. Gerutis buvo sustoję Weinheime, kur aplankė PLB Vokietijos krašto valdybą ir turėjo pasikalbėjimų su jos pirmininku inž. P. Zunde ir vicepirmininku E. Simonaičiu, Mažosios Lietuvos tarybos pirmininku. Veliau jie apžiūrėjo Vasario 16 gimnaziją Rennhofe ir susitiko su gimnazijos vadovybe bei mokytojais.

Būdami Weinheime, Lietuvos diplomatinės šešas Lozoraitis ir pasiuntinybės patarėjas Gerutis turėjo eilę pasikalbėjimų su kai kuriais Vliko nariais ir kitų politinių organizacijų atstovais. Tai proga buvo nušviesta tikroji Lietuvos reikalų atstovavimo padėtis Bonnoje ir atkreiptas dėmesys į žalą, kuri daroma Lietuvos prestižui, lengvabūdiškai operuojant svetimių atžvilgiu nerimtomis žiniomis ir diskredituojant oficialias Lietuvos valstybės istaigas. Be to, buvo aptarti ir kiti aktualūs klausimai.

Čiuriche Lietuvos diplomatinės šešas turėjo informacinį pasikalbėjimą su PLB šveicarijos krašto valdybos pirmininku A. Paulaičiu ir valdybos nariais.

Lietuva ir Hitlerinės Vokietijos bei Sov. Sąj. Santykiai Dokumentų Šviesoje

Neseniai pasirodė Vokietijos užsienio politikos 1918—1945 m. laikotarpio dokumentų rinkinys (Documents on German Foreign Policy 1918-1945, Department of State, publication 5436) aštuntasis tomas, kuriame paskelbti Vokietijos Užs. Reik. Ministerijos 1939 m. rugsėjo 4 d. ir 1940 m. kovo 18 d. laikotarpio dokumentai. Šiame tome daugiausia dokumentų liečiančių Vokietijos ir Sovietų Sąjungos santykius naujoje tų laikų draugiškumo politikos dvasioje dalinantis ir pasidalinus Lenkiją, Baltijos Valstybes ir užpuolus Suomiją.

Kaip jau žinoma, į Vakarų sąjungininkų rankas pateko visi Vokietijos Užsienio Reikalų Ministerijos 1867-1945 metų laikotarpio dokumentai, bet JA Valstybių ir Anglijos, prie kurių vėliau prisidėjo ir Prancūzija, buvo nutarta išleisti dokumentus liečiančius tik 1918-1945 metų laikotarpi.

Iš paskelbtų dokumentų išryškėja Lietuvos neutralumo politika ir Vokietijos bandymus ją įtvirtinti karą su Lenkija pasinaudojant proga atgauti Vilnių. Štai įdomesnieji dokumentai:

Dokumentas nr. 36: 1939 m. rugsėjo 9 d. 2:45 val. Min. Schmidt perdavė telefonu Vok. Užs. R. M.—jai, kad Užs. R. Ministras (Ribbentrop) pasitaręs su Fuehreriu nutarė pavesti Vokietijos Karo Attache Kaune Just'ui pazuoduoti Vilniaus klausimą su Lietuvos kariuomenės vadais. Tuo pat metu Min. Zechlin įpareigojęs kontaktuoti šiam klausimui palankius Lietuvos vyriausybės narius.

Dokl. Nr. 41: Kleist (Rytų Europos U. R. M-joj specialistas) savo raporte rašo, kad rugsėjo 9 d. vakare jis aplankė Min. Škirpą ir pasisakė atnešęs žemėlapi, kurį jam ankščiau Škirpa buvo įteikęs, bet prieš gražindamas prašė paaiškinti, kas esąs to sumanytojas. Škirpa atsakė, kad jis savo vyriausybės telegrama ir telefonu raginęs tuojau pulti su šūkiu: "Lauk Zeligowskio gaula iš Lietuvos sostinės." Škirpa laukiąs savo vyriausybės sprendimo ir manęs, kad jo pasiūlymą ji priimsianti. Šio dokumento kampe Ribbentropo įrašyta: "Škirpai buvo liepta pasakyti, kad Lietuva tuojau imtų Vilnių ir nieko daugiau."

Dok. Nr. 57: Kleist rašo rugsėjo 11 d. vakare aplankęs Škirpą ir ilgam pasikalbėjime išaiškines, kad Lietuvos pretenzijos pažymėtos jam įteiktam žemėlapyje turi būti skaitomos toli siekiančiomis ir kad esąs abejonių, ar Lietuva galėtų užsibrėžta tikslą pasiekti politiniu ir ypatingai kariniu atžvilgiu. Kada Škirpa su tam tikru susirūpinimu paklauses, ar tai esą reikia suprasti, kad Lietuvos pretenzijos atmetamos, Kleist atsakė: "Ne, visai ne, bet mano įsitikinimu Lietuva būtų daug geriau savo žygi padalinti į dvi fazes: 1) Į Vilnių ir jo apylinkę nukriepę karinę žygi, vadinas, į mažą objektą, kurio pasisekimas būtų 100 nušimčių užtikrintas. 2) Politinį žygi, kuriame Lietuva galėtų pareikšti savo pretenzijas pasitarimuose su Vokietija ir Sovietų Sąjunga."

Dok. nr. 58: Vokietijos Igal. Ministro Kaune Zechlino telegrama, kurioje jis praneša, kad po kelių bandymų Vok. Karo Attache vėl kalbėjėsis rugsėjo 13 d. rytą su Lietuvos Kariuomenės Vada Raštikiu. Vilniaus klausimu Kariuomenės Vadas pasakė, kad Lietuvos pretenzijos į šią teritoriją nesumažėjusios ir kad Lietuva Vilniaus sritį tiek juridiniu tiek etniniu požiūriu laiko savo teritorijos dalimi. Deja, Lietuva negalinti apskunkinti savo padėties atsisa-

kydama neutralumo. Ta kryptimi į Lietuvą esą darančios spaudimą ir Anglija ir Prancūzija. **Dok. nr. 65: Zechlinas praneša telegrama kalbėjėsis su Ministeriu Pirmininku Černiu primindamas jam, kad artėjantis Lenkijos pakrikimas būtinai reikalaujās skubaus nutarimo. Be to, pirmyn žygiuojantieji vokiečių kariuomenės daliniai gali greit užimti ir Vilniaus sritį. Černius panašiai kaip ir Raštikis pareiškė, kad nors Lietuva ir laiko Vilniaus sritį Lenkijos okupuota, ji negali atsakyti nuo neutralumo ir kad kariška akcija iš Lietuvos pusės šiuo metu nenumatoma. Zechlin'as telegramą užbaigia: "Ir toliau dėsiu pastangas paveikti Vyriausybę."**

Dok. nr. 76: Schmidt rugsėjo 16 d. telegrafuoja iš Berlyno Zechlin'ui: "Užsienio Reik. Ministras liepia nebelaisti Vilniaus temos; prašau nebeatsakyti, jei tas klausimas būtų Lietuvos iškeltas, trumpai užbaigti bet kokį pasikalbėjimą tuo klausimu." **Dok. nr. 84: Woermann (Vok. Užs. R. M-jos Politinio Departamento Direktorius) rašo išbares Škirpą už tai, kad apie slaptus pasikalbėjimus Vilniaus klausimu buvę įsakyta Lietuvos Ministrams Prancūzijoje ir Anglijoje pranešti toms vyriausybėms, kad esą į Lietuvos vyriausybę buvęs daromas didžiausias spaudimas. Vokiečiams esą visai nesvarbu ar Lietuva gaus Vilnių ar ne. Į Škirpos klausimą, ar jau esą nustatyta Vokietijos - Sovietų Sąjungos demarkacijos linija Woermann atsakė negalys atsakyti. Į tolimesnį Škirpos klausimą, ar esą nėra pavojaus vokiečių - rusų susidūrimo, Woermann atsakė, kad tai klausimas nevietoje (abwegig) ir tuo pasikalbėjimą nutraukė.**

Tarp Lietuvą liečiančių dokumentų yra Lietuvos-Vokietijos apsigynimo sutarties tekstas, kurio data — 1939 m. rugsėjo 20 d. Tai matomai sutarties projektas dar iš tų laikų, kai Lietuva Hitlerio-Stalino susitarime buvo priskirta Vokietijos "įtakos sferai." Tos "sutar ties" pirmas paragrafas taip skamba: "Nepažeidžiant jos nepriklausomybės kaip valstybės, Lietuva pasiduoda Vokiečių Reicho protekcijai."

Be hitlerinė Vokietija nebespėjo šios sutarties primesti Lietuvai, nes, kaip iš griežtai slapto spal. 7 instrukcijos Vokietijos ministrams Estijoje, Latvijoje ir Suomijoje matyti (Dok. Nr. 213) naujam 1939 m. rugsėjo 28 d. slaptam susitarime Lietuva irgi pervesta Sov. Sąjungos "įtakos sferai."

Mat, jau rugsėjo 25 d. Stalinas buvo pareiškęs Vokietijos Ambasadoriui Maskvoje, kad būtų klaidinga palikti bet kokią nepriklausomą Lenkiją ir kad teritorija į rytus nuo demarkacijos linijos su Varšuvos ir Liublino provincijomis būtų prijungtos prie Vokietijos už tą atiduodant Sov. Sąjungai Lietuvą. Stalino pasiūlymas, kaip iš susitarimo matyti, buvo priimtas (Dk. Nr. 131).

Tarp daugelio hitlerinės Vokietijos ir Sovietų Sąjungos santykius vaizduojančių dokumentų krinta į akis vienos ir kitos pusės pastangos agresijos žygius pridengti žmoniškumo skraiste ir kartu parodyti draugiškumą. Pavyzdžiui, rugs. 9 d. Molotovas sveikina Vokietijos ambasadorių Maskvoje ryšius su į Varšuvą įžengimu (Dok. Nr. 35). Rugsėjo 10 d. Vokietijos ambasadorius Maskvoje Schulenburg praneša, kad pasikalbėjime su Molotovu pastarasis skundžiasi, kad netikėtai greitas Lenkijos pakrikimas statas Rusiją į keblią padėtį, nes jos armija žygiui

LITERATURA IR GYVENIMAS

SARONAS

žemaičiuose praėjusiame amžiuje.

Preibių iš Sausagalvių duktė, iš bažnyčios grįždama, atėjo pas Struopus Kniukstelis Juzė su seseria taip pat atvyko, nes Stropus buvo visų mylimas. Susiėjo kaimynų mergelės, prisidėjo naminės, ir susirinko gražus būrelis. Matydamas mergeles žiovuojant, aš, brakš-brakš, atidariau savo skrynelę, išsiemiau smuikėlę, ir vos dvejetą kartų džir-džir patraukiau, visi sukru-tėjo. Tuojau paliepiu: "Na, sve-teliai, pašokit kunigaikštį Palu-binskį!" Nelaimė, ne visi temo-kėjo šokti tą seną šokį, panašų prancūzų kadriliui. Mokiau, bet negalėdamas greitai išmokyti, pradėjau čirškinti prūsą. Sve-čiai, beregint, po keturis susto-ję, tūpt-tūpt, šokinėjo, ir kazo-kui su bizūnu griežiant. Mums besilinksminant, Stropienės sam-dyta mergelė Katrė pataisė sta-lą, atnešė didelį dubenį bulvių ir pieno puodą. Sušilę svečiai nesidavė ilgai prašytis, susėdo, pavalgė pasakė Stropiams su-diev ir išėjo namo. — (Iš vysk. Valančiaus "Palangos Juzė", apysakos apie kriaučių, kuris keliavo po žemaitiją, 1869 me-tais, ir ką jis patyrė.)

Jūrų gelmėse

žemės paviršio ir požemio gamtiškus turtus žmogus jau gana darbščiai ir giliai vartoja. Jūros, tačiau, jis dar pilnai nepažįsta. Jis jos dar nėra savo tikslams pažabojęs. Tačiau, "narūnų - varlių" (frogmen), "vandeniųjų plaučių" (aqualungs), ir "pūšlių" (batsphere) pagelba jis jau apgraibomis apsidairė po jūrų bei okeanų gelmes ir drąsiai sau sako: "Jūra daugiau turtų turi, negu žemė." Prancūzas Phillipe Taillez, viršininkas Prancūzijos laivyno jūrų gelmių tyrimo stoties, savo į anglų kalbą išverstoje knygoje, "To Hidden Depths", sako: "Jūra netrukus patirs kietąją žmogaus valdymo ranką, kaip patyrė žemės kalnai, miškai ir gyvuliai. Tada ir jūroje gal bus miestų, dvarų, dirbtuvių, gany-sis gyvuliai, kuriuos piemenys prižiūrės, bus sodai, daržai ir gyvulių kaimenės. Žmogus rinks derlius, o yai kurie jūrų gyvūnai ir augalai bus žmogui tiek priprasti ir malonūs, kaip rožės ir obuoliai, karvės ir arkliai. Jau ir dabar žmogus iš jūros pasi-ima tūkstančius tonų visokių mineralinių druskų, arba iščiul-pia aliejų iš okeno dugnų. Ateis diena, jis pažabos bangas, arba net ir išdžiovins jūras, o tam tikromis pūslėmis skraidys po okeanų gelmes, kaip dabar skraido oru."

Paskutiniai bus pirmutiniai.

Jie (rusų revoliucionieriai), iš tikrųjų, turi neprotiausių sapnų. Jie trokšta teisybės, bet, pastumdami Kristų į šalį, jie pasaulį paplūkdys krauje, nes kraujas visados šaukiasi daugiau kraujo, tas, kuris karda iškelia, nuo kardo žus. Jei ne prieš Lenkiją nevisai paruošta, nors jis darąs viską kas galima tam pagreitinti. Toliau Molotovas aiškina Schulenburg'ui, kad Sov. Sąjunga nenori masėms pasinodyti agresoriu, todėl skelbsianti einanti į Lenkiją apsaugoti ukrainiečių ir gudų, kuriems gresiąs vokiečių pavojus. Nors ir karti ši piliulė vokiečiams, bet Schulenburg ją prarijo (Dok. Nr. 46). Iš visos eilės kitų dokumentų ryškiai matosi, kaip du plėšikai dalinasi grobiu, kiekvienas dėdamas pastangas išvengti plėšiko titulo. L.G.K.

Kristaus duotas prižadas, jie skerstųsi iki pasilikų tik du žmonės šioje žemėje. Bet ir šie du negalėtų savo išdidumo suvaldyti; vienas nužudytų kitą, o paskui ir pats save. Ir tas tikrai įvyktų, jei ne Kristaus prižadas, kad nuolankių ir nuolaidųjų labai dienos būsiančios sutrumpintos. — (Iš Dostojevskio apysakos "Broliai Karamzinai"; kalba senukas šventas vienuolis Zosima.)

Planeta Marsas.

45 metai atgal, Amerikos lietuvių prajukdė Lietuvos socialdemokratų partijos atstovu pasiskelbęs A. Kišonas-Žagaras, išpranašaudamas, kad tautininkai turės Tėvynės Mylėtojų draugiją perkelti ant Marso, nes socialistai visus narius sau susi-klus. Šis pranašavimas buvo lygus tikrojo Lietuvos s.d. partijos delegato, P. Grigaičio pranašavimui 1918 metais, kad tautininkai turės mesti gurban savo šūkį: "Nepriklausoma Lietuva, dabar, arba niekad!" Gyvenimas parodė, kad TMD nenuskraustė į Marsą, bet išleido 6 tomus Dr. V. Kudirkos raštų, kurie stebina net Nepr. Lietuvos lietuvius. Be to, ši draugija dabar ruošiasi išleisti 700 puslapių Sruogienės moder-ninę Lietuvos istoriją.

Ar yra gyvybės ant Marso? Liepos 2 dieną, šiais metais, Marsas, kaip 1941 metais, vėl prisiriartino kuoračiausia prie mūsų žemės ir visi mokslininkai, visais instrumentais žiūrėjo patirti planetos paslaptis. Profesorius Hubertus Strughold, savo knygyje, "The Green and Red Planet", pasveria visus žinomus faktus, ir sako, gyvūnų Marsė nėra. Jei ir yra (kas labai abejotina) tai jie būtų labai žemos ir neišvystytos rūšies šalto kraujo varlės arba gyvatės, kurioms nereikia tiek daug deguonio ir kurios gali šaltį pakelti. Angalių tai gali būti, bet ir tai tik samanų rūšies, ne tik jos gali sausame ir šaltame klimate plikuose kalnuose, veik be oro augti. Tokiu būdu, profesorius sako (jis dėsto mediciną Amerikos Oro Laivyno medicinos mokyk-loje), jei iš daugų pas mus, iš-tikrųjų, atskrenda "skraidančios lėkštės", tai jų įgula negali būti marsiečiai, nes Marsas neturi tokios protingos gyvybės kūnų, kaip mūsų žemė.

Profesoriai visados klydo.

Balkanų valstybės — Suomija, Estija, Latvija ir Lietuva tapo nepriklausomos. — (Iš prof. David Thomson Anglijoje įsiomis dienomis išėjusios "World History from 1914 to 1950", Home University Library leidinys. Gaila, kad net šiandien esama Anglijoje profesorių, kurie nežino kad Lietuva ne Balkanų, bet Pabaltijo valstybė.)

Kodėl žmogus žvėris Sovietijoje?

Juk jie visi galėjo būti geri, geros valios žmonės, su žmoniškais jausmais ir geromis širdimis, bet visi tapo žvėrimis. Kodėl faip atsitiko? Ar tai jie kalti? O jei ne — tas kas? — (Iš Igor Guzenko apysakos "The Fall of a Titan". Kalba Gorinas, nulipdytas pagal garsų rusų rašytoją, Maksimą Gorkį, kuris bolševikais apsiavylė ir buvo Stalino įsakymu nunuodytas.)

Čekoslovakijoje raudonųjų dik-tatūra nutarė cenzūruoti visus katalikų knygų bažnyčiose sa-komus pamokslus.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVIŲ"

OWN

a new SILENT-SUPER

Smith-Corona

PAY as little as

\$2.00

a week!

See it demonstrated!

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

THERE'S A Tremendous Difference IN ALUMINUM COMBINATION STORM WINDOWS

Get the Facts...

A - I STORM WINDOW CO.
834 MAIN ST. - Worc. 3-3632

JUST LOOK TRIPLE ACTION

Aluminum Combination Windows All Extruded

\$16.95 Ready to Install

All 63 sts Aluminum Aluminum Combination Doors \$37.00 ready to install

Call for Free Home Demonstration without any Obligation

KNYGOS GERIAUSI ŽMONIŲ DRAUGAI UŽTAI NEPAMIRŠK JŲ!

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GALIMA GAUTI SEKANČIŲ KNYGŲ

- Lietuvių Tautos Kelias \$3.00
- Trumpa Lietuvių Kalbos Gramatika50
- Esperantų Kalbos Vadovėlis 1.00
- Ben-Hur, Istoriska Apysaka 1.00
- Šv. Istorija Seno ir Naujo Įstatymo75
- Gyvulių Protas 1.00
- Sapnininkas 1.00
- Skausmo Pergalė, Cirtautas 1.50
- DANGAUS RAKTAS, Maldaknygė \$1.00
- Varpai Skamba 2.50
- Marija Kalba Pasauliui 2.00
- DŽIAUGIS GYVENIMU \$1.00
- Hafo Pasakos Karavanas 1.50

Siųsdami užsakymą pažymėkite knygų vardus. Užsakymus aplaikę tuojaus išpildysime ir knygas siunčiame be apmokejimo. Naudokitės proga. Visais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIS 14 VERNON STREET WORCESTER

NEW YORK, N. Y. — Korėjos Prezidento Syngman Rhee garbei rugp. 8 d. Waldorf Astoria viešbutyje, Generalinis Konsulas D. Y. Namkoong suruošė priėmimą, kuriame dalyvavo Lietuvos Ge-

neralinis Konsulas ir ponias Budrėnė. Prezidentas ir Ponia, pasirodo, gerai informuoti apie Baltijos kraštų padėtį ir tiek Lietuvos tiek Estijos konsulams pareiškė ypatingų simpatijų.

Bitės—Luomai

Motinėle turi gerą širdį ir esti lėta, karaliaujant vienai avilyj. Moteriška minkštširdystė pasirodo prieteliškuose pasielgimuose su tranais ir jausmuose ramios didybės, kuomet ji išklauso ir priijima išreiškimus padonystės nuo paskutinio praščioko, paduodančio jai lašėlį medaus. Augštaširdystė karalienės ne pranyksta net užpuolus ant avilio didžiausiam išnaudotojui bičių — žmogui. Motinėle gali uždėti ant rankos, glostyti; gylio ji neįleis; seni tyrinėtojai manė net, buk motinėle neturi gylio ir buk ji, kaip karališka asaba, palieka savo padonams gintis nuo nuošalinių nevydūnų ir bausti peržengėjus bendroviškos tvarkos. Taip esti gangreit visuomet, bet gyvenime karalienės atsitinka visokių valandėlių. Bėda, pradėjus karalienei abejoti už savo viešpatavimą, bėda, pajutus jai priešę. Dvi karalienės avilyj anot 2 sauliu pasaulį, atsitikimas nerėgėtas; jos neapkenčia viena kitos, kaip dvi besivaržančios už valdžią ponios.

... Visur namu ir karalienė ir padonai linksmi, bet staiga palochiuose karalienės pasklydo garsas, kuris atkreipia ant savęs visų ausis.

PAVOJUS KARALIENEI

Šitame garse nėra nieko nelaukino, bet visgi jis padaro didelį išpūdį. Dalykas tame, jog viena iš sprangių persikeičia į bitėmotinėle ir prakremta vaškinį dangį savo seklyčios. Darbininkė (sargas šitos akelės) praneša apie tai kam reikia, ir šita žinia, it žaibas, aplekia toliausias kertes bičių viešpatystės. Prasideda kalbos ir ginčai. Jaunos bitelės nesupranta dar gerai, kame dalykas, ir bijodamos laukia, kas bus; sesės-gi, mačiusios savo gyvenime laimę ir nelaime, maištus ir kumščius tiesas, žiūri, kas bus ir tariasi tarp savęs, nežinant galutinai ką veikti. Tarp psenos ir jaunos karalienės turi įvykti kova, katra įveiks? katra joms užstoti? Ar tą, katrai jos tarnavo tiek laiko ir kuri palaimindavo jas savo jausmingais žvilgterėjimais, ar tą jauną sutvėrimą, kuris išaugo ant jų rankų, kuris išpenėtas jų rūpesčiais ir meile? Pakol geresnės širdingos darbininkės mąsto ir abejoja, sena motinėle skubiai imasi prie darbo. Palydėta savo tarnaičių ir tranų ji smarkiai prieina prie tos akelės, pas kurią jau susirinko burys darbininkių, laukiančių išrišimo baises užduoties. Ne meilė pašaukia motiną pas

lopij dukters; ji prisiartina, kaltindama dukterį kaip pavojingą priešę. Jos tulžis ir piktumas pasirodo greitoje eisenoje, dirksniš kuose mosavimuose. Darbininkės jaučia, jog ateina baisi valanda. Jauni praščiokai, sanjautėjai jaunos karalienės, be žinios apstoja bokštą anos ir stengiasi užstoti keilią jos motinai. Senukė nori praeiti pro juos: jie neleidžia; pergalejus jų pasipriešinimą, ji prisiartina prie akelės, išmeigia ten savo gyli ir nugilia savo dukterį, dar ne pažinusių balto svieto. Bet dažniau apgalėtojoms lieka jaunos bitelės; jos išigudrina — sulaikyti susiraukusią seną močią, ir supykusi paliepėja bevaisioje sielvartoje, matant galą savo viešpatavimo, pradeda dukti ir lakstyti po avilį...

IEŠKO LAIMĖS

Istorija pasibaigia tuo, jog karalienė-motina su savo tikrais padonais ir meiliais tranais apleidžia avilį ir skrenda ieškoti laimės tolimon šalin į kokią nors drėvę ar į tušią avilį. Tuo tarpu jauna karalienė išina iš savo bokšto visoje grožybė pirmutinės jaunystės, nežinodama dar nuo kokio pavojaus išgelbėjo jį pasiaukavimas ir prielankumas minkštaširdžių darbininkių. Ją sveikina sulėkusios bitės, ir pirmutiniu jos išpūdžiu... bičių gyvenime stoji didis džiaugsmas ir pasigerėjimo galybė, įgijimui kurios ji ne žengė nė žingsnio. Ji apsidairo, mato savo didybę tarp bajorų ir praščiokų ir bailiai klausia savęs, ar ji viena naudosis tuo tviksėjimu valdžios ir garbės, kuriame ji atsirado. Iš pirmos minutės gyvenimo jaunoje karalienėje stebėtinai greitai užgimsta ir auga tie patys prigimti papročiai, kurie pakurstė karalienę-močią pakelti ranką ant savo dukters. Jaunoji motinėle apžiūri visas savo valdybas, prisiartina prie visų akelių, kuriose auga jos mažesnės sesers, perduria jas savo nuodiniu gyliu ir nukankina tokiu būdu visas būsenčias motinėles, kad ne pasidalinti su kuo nors viešpatavimą. Kartais atsitinka, jog dvi jauni karalienės vienkart pasirodo avily. Tuomet senesnėji motinėle jau nebėgė mąstinti savo dukterų. Ji tuojaus pašaukia sauja savo prigulmingų senų kareivių ir numylėtų bajorų-tranų ir su jais skrenda ieškoti naujos sodybos.

DVIKOVA

Kaslink jaunų motinėlių, tai jos, žinoma, ne gali susitai-

kyti — gyventi drauge. Giminytė neturi jokios vertės, kilus klausimui apie viešpatavimą; viena iš dviejų turi žūti, nes nė viena ne sulygs užsileisti geruoju ir įkurti atskirą koloniją. Nė darbininkės, nė bajorai ne užstoja jokios karalienės jų dvikovoje. Byla pasibaigia tik tarpu jų dviejų — ne viena nemeldžia, ne duoda atleidimo. Priešes prisiartina viena prie kitos, griebia viena kitą žandais, taikosi sužeisti viena kitai kaklą, galvą ar kojas; jos svaito sparnais, kad užtrenkti priešę; trenkia viena kitą galvomis, susipainioja kojomis ir laukia laiko, kad perverti seserį nuodingu gyliu. Jos taiko įgilti tarpvietėn raginių šarvų, kuriais apginkluota krutinė ir pilvelis; kaklas, raišai tarp krutinės ir pasturgalio taipgi lengvai gali būti perdurti, ir į visas šitas kūno dalis karalienės taiko savo trinkmus. Galutinai dvikovis pasibaigia nesmagiu būdu: pergelta karalienė krinta ir neužilgio miršta, o laiminga apgalėtoja tyčiojasi, savo puikybėje, iš lavono užmuštos sesers. Dabar ji viena — valdytoja avilio; darbininkės apsiaučia ją, pripažįsta jos viešpatavimą, bet sanjautimas jų iš pradžių gana menkas. Dalykas tame, jog jauna motinėle padarė eilią peržengimų ir iki šiam laikui nieku ne parodė savo vertybės. Darbininkės matė, kaip ji išnaikino savo priešes jų lopšiuose, tuos vaikus, kuriuos jos — darbininkės, mylėjo ir penėjo; darbininkės regėjo, kaip beširdžiai karalienė nusmaugė savo seserį; viskas atsitiko jų akyse, bet iki šiol niekas iš jų negali spsvarstyti tos naudos, kuria karalienė aplaimis jos avilį.

NAUJA KARALIENĖ

Taigi, rods abejonė. Suturi išsiveržimą jų jausmų, ir jos lenkia prieš naują karalienę — šalta nuolanka, kurioje slapstosi klausimas: kas tai bus? Bet bajorai-tranai neišpažįsta abejonės; jiems mažai rūpi gerovė avilio; jie regi tik ypata karalienės ir, pasibaigus ginčams už sostą, viens prieš kitą skubina išreikšti savo didelį prisirišimą.

Apsiausta meiliai užiančio būrio tranų, ji išskrenda iš avilio pasiliskminti ant gryno oro, tarp kvepiančių kvietkelių, ant pievų ir lygumų, ir... atranda savo laimę. Ką veikia laike dvarinių bankietų pas bites — ant šito klausimo negali atsakyti nė vienas gamininkas. Susekti dešimtį bičių, išskridusių iš avilio dėl pasilinksmavimo, iš 20 tūkst. patelių tik 1 patelė stojasi viduriu, iš kurio paeina ir į kurį pagrįžta visas darbštumas avilio. Ypata ji gerbiama ir neužgaunama; kiekvienas jos padonas, praščiausias varguolis, laiko už savo pareigą ir didžiausią smagumą — suteikti jai auka, t.y. grįžtant iš lauko namoprinešti jai lašėlį gryniausio ir skaniausio medaus.

(Bus daugiau)

Žmogaus Gera Valia

Vincas Pečiūra išleido savo šeimyną atostogoms, pasiliko namie vienas. Jam pasidarė nuobodu ir parsivedė savo draugą pas save. Ant stalo pastatė butelį vyno ir pusę kumpio. Vincas parodė savo namus ir kaikiuriuos daiktus. Podraug parodė savo žmonos gražų žiedą. Pečiūra sakė, kad tas žiedas kainavo šešis šimtus dolerių, bet verta, nes turi puikią moterį. Pečiūra išleido savo draugą namon, nes turėjo eit dirbt sekantį rytą.

Paskui Pečiūra atsigulė ir saldžiai užmigo, neatsikėlė laiku nes nebuvo kam jį pažadinti. Jau dvi valandos praėjo, kada reikėjo būt darbe, o Pečiūra dar vis lovoj. Tą dieną Pečiūros draugas nėjo į darbą, sugalvojo pasinaudoti gera progą. Draugas nuėjo prie Pečiūros namo, pamatė kad užpakalinių durų vienas langas pradaras, pakėlė langą ir įlindo tykiai butą. Jisai greitai auginsius daiktus susidėjo ant stalo ir jau deda į popierinį maišuką.

Pečiūra staiga pabudo, pajuto, kad jau pusė dienos prabėgo. Išgirdo, kad kas vaikščioja po butą. Pravėręs duris, žiūri kad jo draugas, kurį vaišino vakar, dedasi į maišelį visus auginsius daiktus. Pečiūra ištarė, "Jonai kai darai, ar iš proto išėjai? Aš maniau kad esi geras žmogus, bet tu esi vagis." Pečiūra pagrėbė jam už kaklo. Jonas pradėjo prašyti kad dovanotų. Pečiūra atsakė kad dovanoja, bet prašė išeiti ir daugiau pas jį neatsilankyt.

Vieną ankstyvą rytą, atsiėkėliau. Rytas gražus, paukščiukai čiulba ant medžių šakelių. O mano šunukas vardu "Smokis" guli kieme. Dar anksti eiti į darbą, užsidegiau cigarete. Štai atbėgo kaimyno šuo, laksto po kiemą, turbūt alkanas, nori est. Mano Smokis atsikėlė, priėjo prie kaimyno šunies, apsiuostė abu. Mano Smokis nuvedė savo draugą už garadžiaus, iškasė iš žemės didelį kaulą. Kaimyno šuo pasigavo ir perbėgo namon su kahu. Sekantį rytą, kaimyno šuo vėl atėjo, bet dabar nuėjo tiesiog už garadžiaus ir kasa žemę. Mano Smokis galvą padėjęs ant žemės žiūri ir urškia. Kaimyno šuo jau nešasi kaulą, o mano Smokis atsistojo

LEIT GUB. WHITTIER PRIIMA DEL POLIO AUKŲ RINKIMO GRUPE

BILLS LUNCH

29-31 GRAFTON ST., corner of Franklin St.

BOOTH SERVICE

WINES & LIQUORS

TEL. 29704

RALPH - WILLOW, Props.

HIGHLAND SEA FOOD

36 HIGHLAND STREET - WORCESTER

TELEF. 5-1528

FEATCRING FRESH FISH & CHIPS EVERY FRIDAY

WHOLESALE ORDERS DELIVERED

OPEN 8 to 6 DAILY — FRIDAYS 7 A. M. to 7 P. M.

MAYFLOWER DOUGHNUT SHOP

516 MAIN STREET - WORCESTER

SPECIALIZING IN WAFFLES - GRIDDLE CAKES

DONUTS MADE FRESH EVERY HOUR IN OUR WINDOW

Open Daily from 7 A. M. to 12 P. M.

Also Buffet Luncheon and Dinners

priešais, rodos, kad kalbėte kalba: "Jei esi alkanas, kodėl tu man nesakei? Dabar tu paėmei mano maistą be mano pavelijimo, esi prastas šuo." Mano Smokis pagriebė kaimyno šunį už kaklo purtė tol kol kaulas buvo išmestas ant žemės. Sulyginus abi pasakas, pasirodo, kad ir žmonės ir gyvuliai už gerą valią dažnai atsimoka blogai, išnaudoja.

Paul Kapickas
Providence, R. I.

VASAROTOJAI, DĖMESIO !

Valerija Norvaišienė kviečia visus į savo vasarvietę

West Hyannisport, Cape Cod

Ten rasite tikrą poilį ir sveikatę: gražius kambarius, puikų lietuviškai pagamintą maistą, primenantį Palangą pušyną ir visoj Amerikoj žinomą Craigville Beach paplūdimį su visuomet šiltu vandeniu.

Važiuoti iki Hyannis miesto centrinės gatvės, Main Street. Ta gatve ir jos tęsiniu, Craigville Beach Rd., iki Centerville Ave., kurios kairėj pusėj penkta iš eilės pilka, dviejų aukštų vila "NIDA" jūsų laukia. Atstumas nuo Hyannis miesto centro apie 2 mylios.

Hyannis galima vykti autobusais, traukiniais ir lėktuvais. Taksi nuo stoties iki vilos kainuoja apie \$1.00.

Smulkesnių žinių teirautis: 536 E. Broadway, South Boston. Tel. SO 8-3461, arba rašyti: P. O. Box 367, West Hyannis Port, Cape Cod, Mass. Tel. Hyannis 1687-W4.

Dear Editor:

... the letters start. Then from all over the free world come such comments as these from readers of THE CHRISTIAN SCIENCE MONITOR, an international daily newspaper:

"The Monitor is must reading for straight-thinking people..."

"I returned to school after a lapse of 18 years. I will get my degree from the college, but my education comes from the Monitor..."

"The Monitor gives me ideas for my work..."

"I truly enjoy its company..."

You, too, will find the Monitor informative, with complete world news. You will discover a constructive viewpoint in every news story. Use the coupon below.

The Christian Science Monitor, One, Norway Street, Boston 15, Mass., U. S. A.

Please send me The Christian Science Monitor for one year. I enclose \$15 (3 mos. \$3.75)

(name) _____
(address) _____
(city) (zone) (state) _____

PB-40

Veikla Yra Idealo

Brolis

Mūsų idealas yra išlaikyti Amerikos lietuvių gvardiją kovai už Lietuvos laisvę.

Mūsų veikla tebūnie išlaikyti lietuvišką spaudą.

Būkime idealo ir veiklos broliai!

Pasiųskime laiku savo ir draugo prenumeratą.

"AMERIKOS LIETUVIS"

14 Vernon St.

Worcester, Mass.

(Metams \$3.00)

HEARING BAD?

If so, you will be happy to know how we have improved the hearing and relieved those miserable head noises, caused by catarrh of the head, for thousands of people (many past 70) who have used our simple Elmo Palliative Home Treatment in the past 16 years. This may be the answer to your prayer. NOTHING TO WEAR.

Here are SOME of the symptoms that may likely be causing your catarrhal deafness and head noises: Head feels stopped up from mucus. Dropping of mucus in throat. Hacking and spitting. Mucus in nose or throat everyday. Hearing worse with a cold. Hear — but don't understand words. Hear better on clear days. Worse on rainy days. Head noises like crackles, bells, whistles, clicking, escaping steam or many other sounds.

If your condition is caused by catarrh of the head, you, too, may likely enjoy such wonderful relief as many others have reported. WRITE TODAY FOR PROOF AND 30 DAY TRIAL OFFER.

THE ELMO COMPANY, DEPT. C72A DAVENPORT, IOWA

Sandaričių Piknikas

Pereitą sekmadienį, rugpjūčio 15-tą, J. Babrausko pavilijone įvyko ALT Sandaros 16-tosios Worcesterio kuopos piknikas. Nors diena buvo ukanota, atsilankė nemažai žmonių. Tarp svečių buvo ALT Sandaros 1-mos apskrities pirmininkas K. Jurge-liunas su žmona; "Loisvės Varpo" programos vedėjas P. Višči-nis; SLA 2-tros apskr. pirminin-kas inžinierius A. Čaplikas; p. A. Tamkus iš Gilbertville, Mass.; J. Jakaitis, iš Flushing, L. I.; vietiniai biznieri, J. Kielai, I. Pigagai, V. Mitrikai. Visi svečiai praleido daug linksmų va-lančių, toli nuo miesto triukšmo.

Sekantieji veikėjai dirbo laike pikniko: J. Pupka, A. Palubec-kis, J. Palubackas, A. Šermukš-nis, J. Bertašius, Pranas Aukš-tuolis, Alekas Žilinskas; Magda-lena Mitrikiene; Ona Kriaunely-tė; Magdalena Žilinskiene; Vin-cas Mitrikas; Antanas Kriaučia-lis, Antanas Salasevičius ir Kleo-fas Zurlis.

**L. S. Ramovės
Piknikas**

Lietuvių Sąjungos "Ramovė" Worcesterio Skyr. metinis pikni-kas įvyksta š. m. rugsėjo 11 d. (šeštad.) Maironio parke.

Ruošiama linksma literatūrinė programa. Bėgamųjų dienų ak-tualios poezijoje ir prozoje, kupertai. Veiks gausus lietuviš-ky užkandžių ir gėrimų bufetas. Šokiams gros "Tango" orkes-tras.

Į Pikniką pakviesti kaimyni-niai "Ramovės" skyriai iš Bos-tono, Hartfordo, Waterburio ir kitur.

Smulkesnę pikniko programą paskelbsime vėliau.

Valdyba

Rudeninis Piknikas

Šv. Kazimiero Pašalpinė Draugija rengia rudeninį pikniką Worcesterio Lietuvių Senų Žmo-nių Pagelbos draugijos Wood-land Parke. Draugija kviečia vi-sus atsilankyti ir praleist laiką linksmam. Turėsime skanių val-gių ir gėrimų. Bus šviežių kil-basų su kopūstais. Bus muzika-liška programa ir lietuviškas orkestras. Kviečiam visus atsil-ankyti ir linksmam praleist laiką. Piknikas rengiamas rugp. 22. Rengėjai

**Konsulas Budrys
Lankėsi Worcesterį**

Penktadienį po pietų, rug-pjučio 13-tą, Lietuvos Gen. Konsulas p. J. Budrys ir po-nia Budrienė keliaudami į Maine valstiją buvo sustoję Worcesterį. Praleidę kelias valandas "Amerikos Lietu-vo" redakcijoje, aplankę ke-leta ypatų Worcesterį vėl tęsė savo kelionę.

**Lietuvis Ukininkas
Nelaimingai Žuvo**

Benjamin Mikalowski arba Miller, kurs dirbo ukiuose buvo rastas negyvas trečia-dienio ryte, gilioje grovyje, 15 pėdų. Šis grovis yra da-lis Lincoln aikštės pagrži-nimo projekto. Griovys yra nuo vienos iki 30 pėdų

Policijantai mano, kad Mikalowskas galėjo įpult, eidamas pro šalį arba žiūrė-damas į gilumą. Jisai mirė nuo galvos sužeidimo.

Mikalowskas, lietuvis uki-ninkas, dirbo ukiuose Lei-cester, Sutton, Shrewsbury, Rutland ir Dudley, paskuti-nė jo darbo vieta.

**Lietuviškos Krikštynos
Maironio Parke**

Lietuvoje nuo senų laikų buvo gražus paprotys atžymėti svarbesnius šeimos gyvenimo įvykius artimų draugų ir prietelių aplinkoje prie vaišių stalo. Vestuvės ir krikštynos mūsų tė-vynėje būdavo, tarsi, šeimos šventės ir iš jų apeigų buvo iš-augę linksmos ir turiningos lietuviškų papročių tradicijos, ku-riuos mūsų literatūroje buvo va-dinama Svodbine Rėda.

Praėjusį sekmadienį rugpjūčio 15 d. p.p. Elena ir Alfonsas Kauševičiai, Maironio parko sa-lėje surengė Krikštyną balių savo antrajai dukrelei Marijai-Kristinai Meilutei. Krikšto apei-gas atliko šv. Kazimiero para-pijos bažnyčioje kun. Tamulevi-čius, krikšto tėvais buvo Stasė ir Antanas Marcinkevičiai. Į krikštyną pobūvį buvo pakvies-ta daugiau šimtas svečių abiejų kartų lietuvių. Buvo atvykę sve-čių ir iš kitų miestų p. Ir. ir T. Žilinskai iš Springfield, Mass. ir kitur.

Krikštyną vaišių komendantu buvo L. Leknickas, toastmaste-riu ir dainų vadovu Alb. Gražu-lis.

Besivaišinančius svečius, savo kalbomis linksmam nuteikė: L. Leknickas, J. Svirskas, J. Vizbaras, A. Vagelis, Alb. Gražulis, p. Štaras ir kiti.

Vaišių stalai buvo gausiai ir gražiai nukloti lietuviškais už-kandžiais ir gėrimais. Kūma St. Marcinkevičienė vaišino svečius krikštyną keiku ir saldinais.

Iš svečių mašoji Marija - Kris-tina - Meilutė Kauševičiūtė susi-laukė gausių dovanų ir gražių linkėjimų. Iki sutemus vaišių salėje skambėjo lietuviškų dai-nų sutartines.

Ir taip krikštyną balius buvo atšvėstas tikroje lietuviškų tra-dicijų dvasioje, palikdamas gra-žų atminimą ateičiai.

J. S.

**Republikonų Klubo
Piknikas**

Sekmadienį, grupiučio 22, J. Babrausko pavilijone, Leicester, Mass. įvyks Republikonų Klubo piknikas. Bus žymių kalbėtojų tarp kurių šerifas Bennett ir kitų valdžios žmonių. Visi kurie atsilankys turės progą praleist daug linksmų valandų. Bus muzikos.

Rengimo komisija susideda se-kančiais: Vincentas Mitrikas pir-mininkas; pagelbininkai, ponis D. Trancai, ponis J. Šilinskai, ponis M. Pajaujienė, M. Mitri-kienė, M. Vaikšnorienė, M. Bruoženė, O. Klimienė, A. G. Vieraitis, Antanas Salasevičius, K. Pupka ir V. Vieraitis.

Mirė

Darata (Bingeliūtė) šimukonis, 26 Waverly gatvės, sulaukusi 67 metų, mirė rugpjūčio 17-tą, sa-vo namuose. Išgyveno Worces-tery apie 48 metus. Velionė pa-liko savo vyrą Kazimierą šimu-konį; sūnų Praną ir dukterį Ju-lia. Laidotuvės įvyko penktadie-nio rpte su gedulingomis pamal-domis šv. Kazimiero bažnyčioj. Palaidota Notre Dame kajuose.

Namas Pardavimui

Mendon gatvės, trijų aukštų, po penkis kambarius (5-5-5); labai gerame stovy; karštas vanduo ant pirmo ir antro aukšto. Kaina labai prieinama. J. Grigaitis, — Tel. 6-7355

Ieškau Giminių

Ieškau Juozą ir Rapolą Mačiulikus arba Banaičius, iš Ai-rogalos. Paieškau Taipgi Joną Jurkšaitį, kurs kilęs iš Paklonių dvaro, taipgi Jurgį Kasputį ar-bą jo žmoną. Gal jie gyvena New Yorke, Stasė Kasputienė—14 Ward St., Worcester, Mass.

Maironio Parke

š. m. rugpjūčio mėn. 21 d. nuo 4 val. (šeštad.) Worcesterio Liet. Bendruomenė ir Liet. Labd. Draugija rengia bendrą pikniką. Worcesterio lietuvių jaunimas išpildys keliatą nume-rių: ežere, prie Maironio parko, įvyks plaukimo rungtnės, da-lyvaus mergaičių 1 grupė ir 2 vyrų (jaunesnių ir vyres.). Yra pakviesta Worcesterio veteranų jaun. grupė dalyvauti plaukimo rungtnėse. Taip pat pakviesti ir Bostono skautai prisidėti prie programos. Be to bus tink-linio rungtnės. Pirmas vietas laimėję gaus dovanas.

Vakare vyks šokiai griežiant orkestrui "Tango". Bus paga-minta įvairių užkandžių ir gali-ma bus social užkasti bei atsi-gaivinti.

Worcesterio, jos apylinkių bei tolimesnių vietovių visuomenę kviečiame atsilankyti ir rengia-mą pikniką ir pažiūrėti įdomių sporto numerių ir t.t.

Rengėjai

Greitam Pardavimui

Baltas gasinis pečius — 4 vie-tos virimui ir kepimui, pirktas prieš metus. Kreipkitės: 138 Endicott gatvės, Antras aukštas

**SLA Antro Apskričio Metinis
IŠVAŽIAVIMAS**

IVYKS

SEKM., RUGSĖJO (SEPT.) 19, 1954 m.

Woodland Park, Auburn, Mass.

(netoli Worcester, Mass.)

Šiame susivažiavime dalyvaus nariai ir svečiai iš visos Naujos Anglijos ir iš kitų valstijų. Vieta graži. Salė didelė, orkestras gajis visą dieną. Veiks bufetas.

Worcesteriečiams vieta žinoma. Iš kitur atvažia-vus, geriausia sustot Lietuvių Klube, 12 Vernon gatvės. Čia bus žmogus, kurs suteiks informaciją, kaip pasiekt pikniko vietą.

Kviečia visus SLA Apskričio Valdyba

**AMERIKOS LIETUVIO
SPAUSTUVĖ**

Atlieka Įvairius Spaudos Darbus

- Bilietus
- Kvietimus
- Plakatus
- Programus
- Konstitucijas
- Dokumentus
- Laiškus ir Vokus
- Knygas ir Žurnalus
- Laikraščius
- Kalendorius

LAIKAS BIZNIERIAM UŽSISAKYTI KALENDORIUS SEKANTIEMS METAMS

Siunčiam Pavyzdžius Per Paštą—Erimam Užsakymus Per Paštą
14 VERNON ST. - WORCESTER, MASS.

Nepamirškite Atsilankyti Pas WHITE'S

5c, 10c, \$1.00 KRAUTUVES

(arti Kelley Aikštėe-

PASIRUOŠTI GRĮŽTI Į MOKYKLAS

Pašeliuam Dėžutės, Mokyklos Krepšeliai, Šasiuviniai Drabužiai Berniukam ir Mergaitėm

Atidaryta pentad. ir šeštad. vakarais iki 9-tos valandos

WHITE'S 5c, 10c, \$1.00 Krautuvės

Krautuvė jūsų apylinkėje

METINIS PIKNIKAS

PIKNIKAS

RENGIA AMERIKOS LIETUVIS

50 Metų Lietuviškos Spaudos Atgavimo Sukaktuvėse

VIKYS SEKMADIENI

SEKMAD., RUGP. (AUG.) 29, 1954

J. Babrausko Pavilijone, Manville St., Leicester, Mass.

PIKNIKAS PRASIDĖS TUOJAU PO PIETU

PIKNIKO PROGRAMA:

KALBOS - KONTESTAI - DAINOS - LIETUVIŠKAS ORKESTRAS

—DOVANU LAIMĖJIMAI—

**SLA Apskr. Metinis
Išvažiavimas**

SLA Antrojo Apskričio metinis išvažiavimas įvyks sekmadienį, rugsėjo (Sept.) 19, 1954 m., Woodland Parke, Auburn, Mass. Šiame išvažiavime dalyvaus na-riai ir svečiai iš visos Naujos Anglijos, taipgi iš kitų valstijų. Vieta graži. Salė didelė ir or-kestras gajis visą dieną. Veiks bufetas.

Vieta žinoma jau worcesterie-čiams. Iš kitur atvažiaus, Lie-tuvių Klube, 12 Vernon gatvės, rasite žmogų, kurs suteiks in-formaciją kaip pasiekt pikniko vietą Kviečia visus,

SLA Apskr. Valdyba

Pardavimui Namas

Trijų aukštų, po septynis kam-barius, kieto medžio grindys; G. I. mortgičius 4%. Kaina — \$8,200. Arti šv. Kazimiero baž-nyčios. Tel. 2-1747.

Mr. J. Dodge (Dirginčius)
5 Canton Street

Butas Nuomavimui

Trijų kambarių, antras aukš-tas, pagyvenusiems žmonėm. Užeikite pirmadienį ar antradie-nį, nuo 12-tos iki 6-tos val. vak. 13 Wade St., Worcester.

**Darbo Maistas
Muniche**

Munich, Vokietija. — Bava-rijos aršiausias darbo maištas, rimtai sužeidė 21 asmenis, tarp kurių buvo dvejys moterys. Keturi šim-tai policijantų per vieną va-landą kovojo prieš 1,000 streikuojančių metalo darbi-ninkų dideliame Siemens elektros fabrike. Maistas kilo, kada unijos pikietai sto-vinti prieš fabriką puolė šimtus nestreikuojančių dar bininkų, kada jie bandė pra-eiti pro linijas.

Esca Cafeteria

306 MAIN ST.

Worcester 8, Mass.

**Stulebaker-Packard
Kompanijos
Susivienijo**

Detroit, Mich. — Bandy-damos pagerint savo biznį, Packard ir Stulebaker au-tomobilijų kompanijos susi-vienijo. Iš 1600 automobilijų kompanijų atskirai veikian-čių vieną kartą, šios dvi bu-vo paskutinės ir palieka au-tomobilijų pramonę be vie-nos nepriklausomos kofpa-nijos pirmą kartą istorijoje. Stulebaker šerinkinkai susi-rinkę Wilmington, Dele-ware nutarė 1,926,846 bal-sais prieš \$3,274 už susivie-nijimą. Packard šerinkinkai sutiko 899 nuošimčių bal-suotojų. Automobilijų kom-panijų skaičius dabar sus-paustas į šešis — "didieji trys", Fordo, Genral Motors ir Chrysler — ir "mažieji trys" Stulebaker-Packard, Kaiser-Willys ir American Motors, į kurių susivienije Hudson ir Nash - Kelvina-tor.

**Brooklynietis
Nelaimėje**

New York, N. Y. — Petras Brazaitis, 55 metų, nuo 937 Jefferson Ave. perėjo sker-sai Atlantic Ave., arti Fourth Ave., Brooklyn, ka-da sunkvežimas jį prermetė. Vairuotojas nesustojo ir ne-buvo liudininkų, pirmą va-lasdą ryto. Kings County Ligoninėje, žemesnė kairo-sios kojos dalis buvo nupiau-ta. Jo padėtis rimta.

**ČEKAI IŠREISKĖ
PADEKĄ**

London. — Čekoslovakijos vyriausybė išreiškė padėką Amer. pasiulymam pagelbēt nuo įvykusių potvinių. Čekų laikraščiai patalpino jų vyriausybės atsakymą į "Amerikos žmonėms", bet ne siulymą jiems suteikt pašal-pas. Padėka buvo suteikta "Amerikos žmonėms", bet ne vyriausybei.